

ERNEST MARAGALL

«Erdogan utilitza els refugiats per fer xantatge a la UE»

Ernest Maragall, eurodiputat dels Verds per ERC-NECat-SI, és membre de la Comissió Mixta UE-Turquia del Parlament Europeu.

Entrevista d'Alex Milian

Un mes i una setmana abans del cop d'Estat a Turquia, denunciava al Parlament Europeu una reforma constitucional dirigida per Erdogan per treure l'aforament als diputats i així poder denunciar membres de l'oposició, sobretot kurda, per delictes d'opinió.

—Això entre moltes més coses: detencions de periodistes i advocats, expulsions d'acadèmics. Feia mesos que els indicis s'anaven acumulant.

—Ara hi ha hagut un cop d'Estat i Erdogan ha respost...

—Sembla que el cop d'Estat l'únic efecte que ha tingut és el d'accelerar allò que de totes maneres formava part del guió de desplegament d'aquest règim presidencialista amb un vessant cada cop més autoritari. Ja s'anava veient, però ara ens ha esclatat a la cara.

—S'han detingut militars però també jutges, fiscals, funcionaris sense cap relació amb el cop.

—I no se segueix cap procediment judicial. Tot forma part d'una operació emparada en el desmantellament de l'intent de cop d'Estat, però també amb una aparença d'abús de poder molt explícit. No és menor aquesta qüestió que lliga tot el que l'Estat turc anomena "Estat paral·lel", que és com denominen totes les persones d'aquest moviment islamista amb el qual van ser carn i unglia fa uns anys i que ara són perseguits.

—El moviment liderat pel clergue Fetullah Gülen?

—Sí. És cert que són una organització potent com a adversaris, ni que siguin sobrevinguts, d'Erdogan i el seu règim. També ho és que és relativament hermètica, amb trets dogmàtics i potser sectaris, però d'aquí a atribuir-los totes les conspi-

racions, sense més evidència... El problema és que aquests fan el paper de dolents de la pel·lícula, com a opositors al règim, i justifiquen una operació que va molt més enllà, perquè vol controlar el país, les institucions i la subordinació del poder legislatiu i, molt més encara, el judicial.

—Vostè està a la Comissió Mixta del Parlament Europeu UE-Turquia...

—Aquesta comissió en si mateixa ja és un bon exemple de l'enorme dificultat d'establir un diàleg real i amb contingut entre la UE i Turquia. És més aviat un escenari per gestionar la immobilitat. És molt difícil que passi res, també per responsabilitat europea. Aquí es podria repassar la història recent per veure el paper de la Unió Europea en els punts d'inflexió negatius que hi ha hagut a Turquia. El 2005, les posicions de la França de Sarkozy...

—... tancada a l'entrada de Turquia a la UE...

«La França de Sarkozy va interrompre el que semblava un procés real i sincer d'acostament de Turquia. És un Estat massa gran des del punt de vista europeu»

—... Va interrompre el que semblava un procés real i sincer d'acostament. La por europea a l'excessiva proximitat o a la futura incorporació de Turquia a la UE també ha tingut el seu paper. Turquia és massa gran, des del punt de vista europeu. Això vol dir que la UE n'és responsable? Home! L'únic responsable del que passa ara és el president Erdogan i el seu règim, però és obvi que hi ha un conjunt de causes i efectes de les quals no som, òbviament, innocents. Tampoc no en som culpables. Però tenim una part de responsabilitat.

—Què pot fer aquesta Comissió?

—Intenta posar en peu algun tipus de diàleg entre els dos parlaments, però amb escassos resultats. Moltes vegades l'únic que aconseguim és evidenciar la impossibilitat d'avançar en res. Més d'un cop s'ha hagut de cancel·lar la sessió prevista. I només n'hi ha dos o tres l'any! Teòricament hauria d'haver anat jo dues vegades a Turquia i els turcs haurien d'haver vingut dues vegades també. I només han vingut una vegada i jo només hi he anat una altra vegada –i la vegada que hi vaig anar, en un escenari de contradicció interna i immobilitat, especialment per la banda turca. Però també hi ha la qüestió xipriota. Xipre és membre de la UE i usa i abusa d'aquesta condició per *de facto* posar el veto a qualsevol intent real d'acostament. Per això aquesta comissió té un paper polític cada cop més minso i les coses passen cada vegada més al Comitè d'Afers Exteriors de la UE i és on es fa política. Però en una situació com l'actual Europa no està en condicions de liderar un procés d'exigència democràtica. Una de les evidències dels últims mesos és la feblesa acumulada de la UE per la gestió dels refugiats. Erdogan està fent d'aquesta qüestió xantatge objectiu.

—La UE és més feble amb Turquia des de l'acord dels refugiats?

—És tan obvi que Erdogan ha utilitzat els refugiats com a matèria primera de la seva pressió sobre la UE. Hi ha converses concretes i gravades –amb amenaces incloses– que posen de manifest fins a quin punt el Govern turc està utilitzant

aquesta situació per fer xantatge. Tot això passa perquè Europa –i aquesta és l'altra qüestió de fons– és incapaç d'assumir la seva responsabilitat en aquesta qüestió, tot i que materialment i políticament ben bé hauria pogut fer-ho...

—Sense anar més lluny, Barcelona diu que en pot acollir 1.000 ara mateix i n'han arribat 42.

—És una contradicció. Si ho haguessin gestionat les regions, les ciutats i segons quins Estats ja ho hauríem resolt. Això és una derivada de la crisi, de l'euroescepticisme previ i independent per les retallades en els serveis públics. Hi ha qui diu “només falten els refugiats”.

—Però fins i tot Merkel s'havia compromès per l'acollida dels refugiats.

—Merkel ho va intentar. S'ha de dir tot. Va intentar sincerament organitzar l'acollida. I no es ho va intentar: la prova és que a Alemanya hi ha centenars de milers de refugiats...

—I això que sabia que tindria un preu electoral.

—Li va costar tant electoralment que va abandonar el canvi d'estratègia. A la vista que es quedava sola, sense la resta de països, va liderar i organitzar el pacte amb Turquia. Hi ha un rerefons important que és la situació de Turquia en el mapa geoestratègic de l'Orient Mitjà, amb els Estats Units com a aliat; Rússia per l'altra banda, i la pretensió d'Erdogan d'exercir el seu propi rol en aquest escenari. Hi ha l'intent per recuperar un rol d'hegemonia regional i això també és un factor...

—No volen ser només l'aeroport dels EUA i l'OTAN?

—Van provar d'acostar-se a Europa. I Europa al final els va dir que no. I s'ha anat tombant cap a un altre costat. A més hi ha connotacions molt dubtoses sobre la seva relació amb Estat Islàmic. L'ús que està fent del conflicte sirí en benefici de la seva ambició... Alguns la poden considerar legítima però té uns efectes...

—A més amb perjudici clar per a la minoria nacional kurda.

—Aquesta és l'altra peça de l'escenari actual. És curiós perquè és una peça feble

a Turquia tot i ser una peça forta a Síria i a l'Iraq –forta en el sentit que està jugant un paper actiu de defensa, reconquesta i sempre al primer front contra EI. A Brussel·les els veiem a tots i parlem amb tots –parlem amb els del moviment Gülen, amb representants del Govern, parlem amb els kurds de Turquia i amb els kurds de Síria, amb sectors dels kurds de Síria i l'Iraq que no estan d'acord amb el PKK. Fixeu-vos en el canvi copernicà que va fer Erdogan amb els kurds. Després d'abandonar el diàleg i arribar quasi a un punt d'acord i de pau amb ells, en fer-se evident que això es traduïa en un èxit parlamentari del partit dels kurds, i en adonar-se que això era un obstacle real en el seu camí de reforma constitucional, Erdogan va canviar radicalment i va convertir els kurds en enemics absoluts.

—Per tenir més força, la UE necessita més força política?

—El que falta és que siguin capaços de no ser identificats amb una sola bandera. Fa falta explicitar una alternativa democràtica per a Europa en el seu conjunt. Els debats hi són i les aproximacions sobre orientació econòmica, com gestionem el *Brexit*, etc... Això hi és. Però el domini de la gran coalició conservadora-socialista-liberal fa molt difícil moure això. Hi ha moviments: en Varufakis, alguns italians, alguns francesos, Els Verds –que són molt importants–, alguns socialistes que són sincerament partidaris de reformar Europa, els moviments d'esquerra –massa diferents i massa diversos. Si fóssim capaços d'agregar-los tots a un projecte polític, seríem també capaços de gestionar crisis com la de Turquia i la de la mateixa UE, tant econòmicament com institucionalment. No sols cal més Europa; cal que hi hagi un doble canvi de subsidiarietat, per cedir decisions en direcció avall (països, regions i ciutats) i l'altre, en direcció amunt, perquè la UE existeixi políticament i prengui les decisions econòmiques, de seguretat, de geoestratègia, etc. I també des de Catalunya, si volem el seu reconeixement futur, hem de demanar més Europa. ●